

## **Пояснювальна записка до проекту рішення обласної ради «Про Стратегію сталого розвитку Чернігівської області на період до 2027 року та План заходів з її реалізації у 2021-2023 роках»**

Стратегія сталого розвитку Чернігівської області на період до 2027 року (далі – Стратегія) та План заходів з її реалізації у 2021-2023 роках (далі – План) розроблені відповідно до Законів України «Про засади державної регіональної політики», «Про стратегічну екологічну оцінку», постанови Кабінету Міністрів України від 11 листопада 2015 року № 932 «Про затвердження Порядку розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації, а також проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації зазначених регіональних стратегій і планів заходів» та Методики розроблення, проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації регіональних стратегій та планів заходів з їх реалізації» (затверджена Наказом Мінрегіону від 31 березня 2016 року № 79).

Стратегія і План враховують положення Указу Президента України від 30.09.2019 № 722/2019 «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року», Постанову Верховної Ради України від 04.10.2019 № 188-IX «Про Програму діяльності Кабінету Міністрів України».

Документи розроблено з використанням кращого європейського та українського досвіду, за сприяння Директорату регіонального розвитку Міністерства розвитку громад і територій України, Групи радників з впровадження державної регіональної політики Програми «U-LEAD з Європою».

Стратегія розроблялась на засадах смарт-спеціалізації, що передбачає визначення окремих стратегічних цілей та завдань щодо розвитку видів економічної діяльності, які мають інноваційний потенціал, з урахуванням конкурентних переваг регіону та сприяють трансформації секторів економіки в більш ефективні.

Відповідно до Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» Стратегія, як документ державного планування, пройшла процедуру стратегічної екологічної оцінки (СЕО). Для цього визначено обсяг СЕО та розроблено Звіт про СЕО.

На сесії обласної ради 04 квітня 2019 року було прийнято рішення розпочати розробку Стратегії сталого розвитку Чернігівської області на період до 2027 року та Плану заходів з її реалізації на 2021–2023 роки.

Обласною державною адміністрацією було створено Керівний комітет та Робочу групу з розробки Стратегії сталого розвитку Чернігівської області на період до 2027 року та Плану заходів з її реалізації на 2021–2023 роки.

До роботи над проектами Стратегії та Плану були залучені представники бізнесу, органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, освітніх та наукових установ, громадських та інших організацій.

Стратегія містить комплексну систему завдань, що забезпечуватимуть досягнення стратегічного бачення та створення регіону сталого розвитку, у якому гармонійно поєднуюватимуться інноваційна промисловість, екологічне сільське господарство, висока якість людського потенціалу та безпечне довкілля.

В Стратегії містяться стратегічні цілі, розраховані на 7 років, як платформа для 2 циклів реалізації тривалістю по 3 роки та 4 роки відповідно.

Стратегічними цілями розвитку області до 2027 року визначені:

1. Розвиток людського потенціалу;
  2. Комфортні та безпечні умови для життя;
  3. Підвищення конкурентоспроможності регіональної економіки;
  4. Прискорений інноваційний розвиток пріоритетних сфер економічної діяльності.
  5. Посилення спроможності громадянського суспільства;
- Оперативні цілі сформовані як елементи на шляху досягнення стратегічних цілей, і передбачають реалізацію необхідних заходів.

Стратегічна ціль 1. Розвиток людського потенціалу реалізовуватиметься шляхом реалізації таких оперативних цілей:

- забезпечення умов для отримання якісної освіти;
- створення умов для підтримки та формування здорового населення;
- розвитку сфери культури і мистецтв та збереження історико-культурної спадщини;
- забезпечення соціального захисту населення та гендерної рівності;
- підвищення якості та конкурентоспроможності людських ресурсів

Стратегічна ціль 2. Комфортні та безпечні умови для життя буде досягнута через:

- розвиток транспортної інфраструктури;
- ефективне планування територіального розвитку;
- підвищення якості надання населенню житлово-комунальних послуг, енергозбереження;
- захист екосистем і збереження довкілля на засадах сталого розвитку.

Стратегічна ціль 3 Підвищення конкурентоспроможності області. реалізовуватиметься шляхом:

- реалізації регіонального інвестиційного потенціалу, нарощення обсягів інвестиційних надходжень;
- сталого розвитку агропромислового комплексу;
- розвитку високотехнологічного промислового виробництва;
- стимулювання розвитку малого і середнього підприємництва;
- підвищення ефективності використання рекреаційних ресурсів області.

Стратегічна ціль 4. Прискорений інноваційний розвиток пріоритетних сфер економічної діяльності розроблена на засадах смарт-спеціалізації. Вона буде досягнута через виконання таких оперативних цілей:

- нарощування виробництва якісної сільгоспсировини та розвиток її поглибленої переробки;
- розвиток «зелених» технологій та біоекономіки.
- розвиток інформаційних, інформаційно-комунікаційних технологій та їх впровадження у різних сферах життєдіяльності і виробництва.

Стратегічна ціль 5. Посилення спроможності громадянського суспільства реалізовуватиметься шляхом:

- підвищення ефективності діяльності інститутів громадянського суспільства;
- покращення доступу громадськості до інформації.

Відповідно до Закону України «Про засади державної регіональної політики» реалізація регіональних стратегій розвитку здійснюється шляхом розроблення та виконання планів заходів з реалізації регіональних стратегій розвитку. Стратегія буде реалізовуватися у два етапи: 2021-2023 та 2024-2027 роки.

План з реалізації Стратегії у 2021-2023 роках передбачає заходи, обсяги і джерела фінансування з визначенням індикаторів результативності їх виконання та є основою для розроблення інвестиційних програм (проектів), спрямованих на розвиток регіону. План містить відповідно до стратегічних цілей, програми і проекти з визначеними засобами реалізації і часовими рамками впровадження.

Всього органами виконавчої влади та місцевого самоврядування, громадськими організаціями та громадянами було надано більше 160 проектних ідей до проекту Плану.

В процесі роботи експертних груп, проекти оцінювалися, схожі проекти об'єднувалися та доопрацьовувалися. На базі деяких локальних проектів було прийнято рішення розробити проекти, заходи та результати яких поширено на всю область.

Головними критеріями відбору проектів були їх відповідність одному з завдань Стратегії-2027, спрямованість на досягнення суспільної вигоди, неможливість отримання вигоди від реалізації проекту окремими фізичними або юридичними особами, наявність людської та технічної спроможності для реалізації проекту.

У результаті до Плану з реалізації Стратегії увійшло 72 технічні завдання (ТЗ) на проекти регіонального розвитку за п'ятьма тематичними Програмами, які повністю відповідають стратегічним цілям, у тому числі:

- по Програмі 1. Розвиток людського потенціалу – 22 ТЗ на суму 2102,8 млн грн;
- по Програмі 2. Комфортні та безпечні умови для життя – 16 ТЗ на суму 4166,5 млн грн;
- по Програмі 3. Підвищення конкурентоспроможності регіональної економіки – 23 ТЗ на суму 291,4 млн грн;
- по Програмі 4. Прискорений інноваційний розвиток пріоритетних сфер; економічної діяльності – 6 ТЗ на суму 75,6 млн грн;
- по Програмі 5. Посилення спроможності громадянського суспільства – 5 ТЗ на суму 76,3 млн грн.

Всього потреба у фінансуванні становить 6712,5 млн грн, у тому числі: із Державного бюджету – 5064,4 млн грн, із місцевих бюджетів – 1073,8 млн грн, за кошти приватних інвесторів – 350,0 млн грн, за кошти міжнародної допомоги – 224,3 млн грн.

Стратегія буде реалізовуватись на основі партнерства, координації та узгодження діяльності всіх основних учасників цього процесу через реалізацію комплексу організаційних, фінансових та інформаційних заходів, які будуть виконуватись суб'єктами регіонального розвитку області відповідно до Плану реалізації Стратегії та інших регіональних програм, що впливають із Стратегії, а також рішень органів місцевого самоврядування, які приймаються для досягнення стратегічних цілей, визначених у Стратегії.

Фінансове забезпечення реалізації Стратегії і Плану заходів з її реалізації здійснюватиметься за рахунок коштів Державного бюджету України, зокрема державного фонду регіонального розвитку, державного дорожнього фонду, інших державних програм, коштів місцевих бюджетів, інвестиційних ресурсів, коштів міжнародних організацій, коштів з інших джерел, не заборонених законодавством.

Проведення моніторингу і оцінки результативності реалізації регіональної стратегії та Плану заходів здійснюється обласною державною адміністрацією на основі звітів відповідальних за виконання технічних завдань на проекти регіонального розвитку, визначених Планом заходів.

Проведення моніторингу і оцінки включає: підготовку щокварталу звіту про результати реалізації технічних завдань на проекти регіонального розвитку, визначених Планом, за відповідний період; підготовку щороку підсумкового звіту про результати проведення моніторингу виконання плану заходів за відповідний період, який затверджується сесією обласної ради.

**Директор Департаменту розвитку  
економіки та сільського господарства  
обласної державної адміністрації**

**Олександра ХОМИК**